

7/1890

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : 16APK0201ARGE-940 - 295
KONU : Yazılı Soru Önergesi

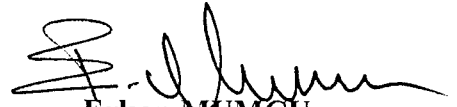
13/02/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M. Başkanlığı KAN.KAR.MÜD.'nün 29.01.2004 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15434 sayılı yazınız.

Çankırı Milletvekili Sayın Hikmet ÖZDEMİR'in 7/ 1890-4411 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerimize arz ederim.

Erkan MUMCU
Bakan

EKLER :

EK-1 Cevap (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

7/1890

**ÇANKIRI MİLLETVEKİLİ SAYIN HİKMET ÖZDEMİR'İN 7/1890-4411 ESAS NO'LU
SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI**

SORU 1: Türkiye'de kütüphane ve müzelerde bulunan yazma eserlerin tamamı kayıt altına alınabiliyor mu?

CEVAP 1: Bakanlığımıza bağlı kütüphanelerde bulunan yazma eserlerin (toplam 158.089 adet) tamamının demirbaş kayıtları yapılmış, tasnif işlemleri de tamamlanmıştır. Tasnif fişlerinin redaksiyonunun hazırlanarak, kataloglarının cilt halinde basılması çalışmaları her yıl bütçe imkanları çerçevesinde yapılmaktadır.

Ayrıca, müzelerimizde bulunan yazma eserlerin tamamı envanter kayıtlarına alınmış olup, 2002 yılı itibariyle toplam 24.860 adet yazma eser mevcuttur.

SORU 2 : Yazma eserlerimizi gelecek nesillere miras bırakmak için ne gibi koruma önlemleri alınmaktadır?

CEVAP 2 : Bir yazma eser deponun standartlarının aşağıda sıralandığı gibi olması gerekir:

- Sabit sıcaklık yazın 24°C, kışın 16°C'nin üzerine çıkmamalıdır. Sıcaklığın sürekli değişimi engellenmelidir. Bunun için deponun büyüklüğüne uygun güçte klima kullanılmalıdır.

- Havanın bağıl nem oranı %50 olmalı, oranda en fazla %5'lik bir oynamaya izin verilmelidir. Sıcaklığın ve havanın neminin düzenli ve sürekli kontrol edilmesi, alınacak önlemler için çok önemlidir. "Thermohygrograph"lar ile hem sıcaklık hem de nem oranı ölçülebilmektedir. Elde edilecek değerlere göre, nem alıcı veya nem verici araçlarla ve klima ile nem ve sıcaklık sabitleştirilmelidir.

- Işık şiddeti 50 lux'ü aşmamalı; UV ışınları yayan aydınlatma cihazları kullanılmamalıdır. Işıklandırma için UV ışınlarını emen folyolar ile kaplanmış flüoresanlar kullanılmalıdır. Pencereleer ışık almayacak biçimde koyu renk perde ile veya UV emici filtrelerle kapatılmalıdır.

- Pencere ve kapıların izole edilmesi; kapıların çelik, pencerelerin de demir parmaklıklı olması gerekir.

- Kitap rafları çelik olmalı, kitaplar raflara dikey olarak konmalı, aralarındaki mesafe, aşınmaya neden olacak kadar az, araya pislik ve böcek girmesine neden olacak kadar fazla olmamalıdır.

- Polis ve itfaiyeye bağlanmış güvenlik ve yangın alarmı, duman dedektörü ve yangın söndürme cihazlarının bulunması gerekmektedir.

Bakanlığımıza bağlı yazma eser bulunan 33 kütüphanede, her yıl bütçe imkanları çerçevesinde yukarıda belirtilen şartların sağlanmasına çalışılmaktadır. İstanbul Süleymaniye, Konya Bölge Yazma Eserler, Konya Yusuf Ağa Yazma Eser, Kütahya Vahit Paşa, Kütahya Tavşanlı İlçe Halk, Trabzon İl Halk, Edirne Selimiye Yazma Eser, Sivas Ziyabey Yazma Eser Kütüphanelerinde kısmen de olsa yukarıdaki şartlar yerine getirilmiştir. 2003 yılı içerisinde, 5 kütüphanemize de güvenlik ve itfaiye alarm sistemi kurulması için ödenek gönderilmiştir. Geri kalan kütüphanelerimiz de en kısa zamanda uygun niteliklere kavuşturulacaktır.

Müzelerimizde bulunan yazma eserler yıllık eser sayımları sonucunda gözden geçirilmekte zamanla yıpranan ve bakıma ihtiyacı olan eserler Bakanlığımızın İstanbul ve Konya illerinde bulunan laboratuvarlarında konservasyonları yapılmaktadır.

En değerli kültür hazinelerimizden olan yazma ve nadir eserlerimizi gelecek nesillere miras bırakmak için 1997 yılından bugüne kadar mikrofilmleri çekilmektedir. Ayrıca söz konusu koleksiyonun optik ortama da aktarılması planlanmaktadır

SORU 3: Savaş, yangın, deprem ve doğal afetlere karşı kütüphane ve müzelerde ne gibi önlemler alınmaktadır?

CEVAP 3: Savaş, yangın, deprem ve doğal afetlere karşı yazma eserlerimiz ısı, ışık ve neme duyarlı özel kasa kapı tertibatlı depolarda muhafaza edilmektedir.

Depreme karşı, kütüphane binalarımızın zemin etüdlerinin ve güçlendirme projelerinin yapımı ile ilgili gelen istekler bütçe imkanları içerisinde değerlendirilmektedir.

Kütüphanelerimize, yangından korunmanın gerektirdiği malzemelerin alımı için ödenek gönderilmektedir.

2003 yılında 4 yazma eser kütüphanesinde alarm ve güvenlik sistemlerinin konulabilmesi için ödenek gönderilmiştir. 2004 yılında da diğer kütüphanelerimiz için gönderilmeye devam edilecektir.

Müzelerimizde olası savaş, yangın ve doğal afetlere karşı her türlü güvenlik önlemleri alınmakta ve bu bağlamda hazırlanan yeni projelerle ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

SORU 4 :Bakanlık yukarıda sayılan muhtemel tehlikelere karşı yazma eserleri koruyacak, modern, sağlıklı, bilgisayar ve elektronik sistemlere sahip teknolojiyle donatılan dünyaya örnek, yer altı arşivine haiz kütüphaneler kurmayı düşünüyor mu?

CEVAP 4 : Bakanlığımızca, yukarıda belirtilen muhtemel tehlikelere karşı yazma eserleri korumak ve modern ortamlarda muhafazasını temin etmek amacıyla, Türkiye genelinde değişik yerlerde bulunan eserlerin, belirli kütüphanelerde toplanması çalışması 1992 yılından beri devam etmektedir. Bugüne kadar 55 kütüphaneden 20.336 yazma eser, üç merkezde; Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi ve Milli Kütüphanede toplanmıştır. Geri kalan 31 kütüphanede bulunan yazma eserlerin ise bulundukları ortamların iyileştirilmesine çalışılmaktadır. Modern teknolojiyle donatılan, dünyaya örnek yer altı arşivine haiz kütüphaneler kurmak, Bakanlığımızın da arzu ettiği bir husustur. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi kısmen bu özellikleri haizdir. İmkanlar çerçevesinde bu özellikleri haiz kütüphaneler kurmak ve eserleri sağlıklı ortamlarda muhafaza etmek Bakanlığımızın hedeflerindendir.

SORU 5 : Mevcut yazma eserlerin durumu nedir? Tamir ve bakıma ihtiyacı olan var mıdır? Varsa bunun ne kadarı yapılabilmektedir?

CEVAP 5 : Kütüphanelerimizde yazma ve nadir eserlerin bakım ve onarımı için kitap patoloji ve restorasyon laboratuvarı kurulmuştur.

Yazma eserler, yararlanılabilir durumda olmalarına rağmen tamamının yeniden elden geçirilerek restore edilmelerine ilişkin çalışmalara devam edilmektedir. Bu konuda, Süleymaniye ve Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanelerimizde restorasyon ve patoloji merkezleri kurulmuş, gerekli donanım sağlanmıştır. Önümüzdeki dönem içinde artacak hizmet kapasitesine cevap verecek uzman personelin istihdamına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Konunun ehemmiyetine binaen, Süleymaniye Kütüphanesi'nde uluslararası "yazma eser tedavi merkezi" kurulması için, UNESCO nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

Müzelerimizde bulunan mevcut yazma eserler teşhirde ve depolarda muhafaza edilmekte, ara ara yapılan kontrollerle konservasyona ihtiyacı olan eserlere gerekli müdahale müze laboratuvarlarında yapılmaktadır.

SORU 6 : Kütüphane ve müze görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilebilmesi için yeterli uzman personel var mıdır? Yoksa temini için ne yapılmaktadır?

CEVAP 6: Bakanlığımıza bağlı hizmet veren kütüphanelerde hizmetler 278 kütüphaneci ve yıllardır söz konusu kütüphanelerde çalışarak kütüphanecilik konusunda gerekli bilgi ve deneyime sahip olan, 2344 (Kütüphane Müdürü, Kütüphane Müdür Yardımcısı, Şef, Ambar Memuru v.b.) personelle yürütülmektedir. Mevcut durumda arkeolog ve müze araştırmacılarınca yürütülmekte olan müze hizmetleri, müzecilik eğitimi almış personel tarafından takviye edilmektedir.

SORU 7: Mevcut yazma eserlerimizin mikrofilmleri var mıdır? Olmayanların yapılması hususunda çalışmalar yapılmakta mıdır?

CEVAP 7: Bakanlığımıza bağlı kütüphanelerde bulunan 158.089 adet yazma eserimizden, bugüne kadar 15 bininin, gerek hizmet alımı, gerekse kütüphaneye ait ekipman yoluyla, mikrofilm/CD kopyası alınmıştır.

Yazma eserlerimiz 1997 yılından itibaren bir proje dahilinde mikroform ortamına aktarılmaktadır. Bu proje kapsamında 8932 adet şer'îye sicil defteri ile 1500 adet yazma eserin mikrofilmleri çekilmiştir. Proje devam etmektedir

Yazma eserlerimizin kopyalarının alınması için yürütülen çalışmalar özellikle 2003 yılı içerisinde hızlandırılmıştır. 2003 yılında, hizmet alımı yoluyla yazma eserlerin CD'ye alınması için Kayseri Raşid Efendi, Kütahya Vahid Paşa İl Halk, Bursa Osmangazi İl Halk, Çorum İl Halk ve Trabzon İl Halk Kütüphanelerine toplam 99 milyar Türk Lirası ödenek gönderilmiştir. Gönderilen ödeneklerle, piyasada bulunan şirketler aracılığıyla belirli sayıda eserin kopyası alınabilecektir. Ayrıca, eserlerin kopyalarının alınması için, yazma eser kütüphanelerine donanım sağlanmasına yönelik çalışmalar da yürütülmektedir. Bazı illerde, yerel yönetimlerle irtibata geçilerek dijital kamera alınması için talepte bulunulmuştur. Bu çerçevede Bursa İnebey Yazma Eser, Edirne Selimiye Yazma Eser, Erzurum, Manisa, Kastamonu ve Amasya İl Halk Kütüphaneleri için dijital kamera temin edilmiştir. Halen, İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi'nde 6 dijital kamera, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde 2 adet dijital kamera ve bir mikrofilm çekme cihazı bulunmaktadır. 2003 yılı içerisinde, Süleymaniye Kütüphanesi'ne mikrofilm çekme cihazı alınması için de 59 milyar Türk Lirası ödenek gönderilmiştir.

Ayrıca, yazma eserlerin tamamının bilgisayar ortamına aktarılarak, araştırmacılara bilgisayar ve internet ortamında hizmet verilmesine yönelik olarak bir proje hazırlanmış olup, söz konusu projenin 2004 yılından itibaren hayata geçirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Müzelerimizde bulunan yazma eserlerin büyük bir kısmının mikro filmleri mevcuttur. Eksik olan mikro film çalışmaları zamanla tamamlanacaktır.